

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพอนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๖

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๔ กรณีนายพิเชษฐ สติรชวาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง เสนอคำร้องลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๕) ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ในรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๒) (๓) และ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๒๕๒

ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ รวมเก้าครั้ง ดังนี้

ครั้งที่	ยื่นบัญชีกรณี	ตำแหน่ง	วัน เดือน ปี ที่เข้า, พ้น, พ้นครบ ๑ ปี	วัน เดือน ปี ที่ยื่นบัญชี
๑	เข้ารับตำแหน่ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑๑ ต.ค. ๒๕๔๐	๖ พ.ย. ๒๕๔๐
๒	เข้ารับและพ้นจากตำแหน่ง	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทย	๑๑ ต.ค., ๗ พ.ย. ๒๕๔๐	๖ พ.ค. ๒๕๔๑
๓	พ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงมหาดไทย	๖ พ.ย. ๒๕๔๑	๓๐ พ.ย. ๒๕๔๑

๔	พ้นจากตำแหน่ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑ ก.ค. ๒๕๔๓	๒๖ ก.ค. ๒๕๔๓
๕	เข้ารับตำแหน่ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อพรรค	๕ ก.พ. ๒๕๔๔	๒๒ ก.พ. ๒๕๔๔
๖	เข้ารับตำแหน่ง	รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงอุตสาหกรรม	๑๘ ก.พ. ๒๕๔๔	๑๔ มี.ค. ๒๕๔๔
๗	พ้นจากตำแหน่ง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อพรรค	๑๕ มี.ค. ๒๕๔๔	๑๔ มี.ค. ๒๕๔๔
๘	พ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๓๐ มิ.ย. ๒๕๔๔	๒๔ ก.ค. ๒๕๔๔
๙	พ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อพรรค	๑๘ มี.ค. ๒๕๔๕	๑๕ มี.ค. ๒๕๔๕

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงหนี้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่มีกับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งแก้าครั้ง หนี้ดังกล่าว ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ลูกหนี้ เป็นจำเลยที่ ๑ นายอภิรักษ์ ศักดิ์ขลาธร นางกุลศิริ หรือภิกุลศิริ ศรีมาก ผู้ถูกร้อง และนางประภา วิริยประไพกิจ ตามลำดับ ในฐานะผู้ค้ำประกัน เป็นจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๕ ตามลำดับ ซึ่งศาลฎีกาได้พิพากษาให้จำเลยทั้งห้ารับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท โดยอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ หลังจากนั้น ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้ขอให้ผู้ถูกร้องในฐานะจำเลยที่ ๔ ชำระหนี้ แต่ผู้ถูกร้องเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาที่ศาลสั่ง ธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จึงได้ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งบังคับคดี และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์ของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ดังนี้

(๑) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑ ไร่ ๖๘ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติระชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้อง พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

(๒) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๒๐๗ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑ งาน กรรมสิทธิ์ของนางสุรีย์ สติระชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้อง พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นบ้านเลขที่ ๘๑/๒ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

(๓) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๕ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑๔.๕ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้อง และนางสุรีย์ สติธชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้างทาว์นเฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๐ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

(๔) ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๘ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑๔.๖ ตารางวา กรรมสิทธิ์ของผู้ถูกร้องและนางสุรีย์ สติธชวาล พร้อมสิ่งปลูกสร้างทาว์นเฮ้าส์ เลขที่ ๔๐๐/๔๑ ตำบลตลาดบางเขน อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร

นางสุรีย์ สติธชวาล คู่สมรสของผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำร้องขจัดทรัพย์ รายการ (๑) และ (๒) เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยอ้างว่าเป็นสินส่วนตัวของนางสุรีย์ สติธชวาล แต่ผู้เดียว รวมทั้งยื่นคำร้องขอถอนส่วนทรัพย์รายการ (๓) และ (๔) โดยอ้างว่าเป็นสินสมรสระหว่างผู้ถูกร้องกับ นางสุรีย์ สติธชวาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันส่วนเงินที่ขายได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์ ดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๐๐๖๕ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่แสดงหนี้สิน ที่มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ดังกล่าว ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอีกครั้งตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติลับ ที่ ปช.๐๐๐๖/๐๖๕ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องได้มอบอำนาจให้นายสมศักดิ์ อัสวเรขา ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ (ก่อนยื่นบัญชีครั้งที่ ๕) ว่าไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช ได้บังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด และอยู่ระหว่างทำการร้องขจัดทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถที่จะแสดงมาในบัญชี ๑ ได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล

หลังจากชี้แจงเหตุผลการไม่แสดงรายการหนี้สินดังกล่าวในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นการยื่นบัญชี ๑ ครั้งที่ ๕ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ครบ ๑ ปี ซึ่งก็ไม่แสดงรายการหนี้สินที่มีต่อธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ แล้วเห็นว่า จากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องที่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมเก้าครั้ง แต่มิได้แสดงรายการหนี้สิน จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้งที่ผู้ถูกร้องได้รับรู้ รับทราบถึงการเป็นหนี้ดังกล่าวมาโดยตลอด จากการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ทำการยึดทรัพย์ และมีการร้องขอจัดทรัพย์และร้องขอคืนส่วนทรัพย์ที่ถูกยึดต่อศาลแพ่ง ปรากฏว่าในการยื่นบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องมิได้แสดงรายการหนี้สินจำนวนนี้ไว้แต่อย่างใด โดยผู้ถูกร้องเพียงแต่ระบุในสำเนาเอกสารประกอบในการยื่นบัญชี ฯ ครั้งที่ ๘ ว่า หนี้สินการค้าปลีกที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต “๓. การค้าปลีกบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารเครดิต อะกริกอล อินโดสุเอช” เท่านั้น โดยมีได้ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาการค้าปลีกในเรื่องใดจำนวนเท่าใด และไม่แนบเอกสารหลักฐานประกอบ ที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียง ว่าผู้ถูกร้อง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี รวมเก้าครั้ง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ต่อไป

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาสรุปความว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ความละเอียดของคำร้องของผู้ร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง และทางนำสืบของทั้งสองฝ่ายปรากฏอยู่ในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

คดีมีประเด็นตามคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องในฐานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เฉพาะหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๗/๒๕๓๕ จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามคำร้องของผู้ร้องหรือไม่

ข้อเท็จจริงได้ความในเบื้องต้นดังต่อไปนี้

๑. ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นอีก ๓ ตำแหน่ง ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๕) ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ในรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี) และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรค ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๒) (๓) และ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒

๒. ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามข้อ ๑ รวมเก้าครั้ง ปรากฏตามคำร้องของผู้ร้องที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๗ ไม่มีการระบุถึงหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ กระทั่งเป็นเอกสารเพิ่มเติมในการยื่นครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ถึงการกำกับบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด กับธนาคารอินโดสุเอช จำกัด

๓. คำพิพากษาของศาลอันเป็นมูลเหตุแห่งคดีนี้ มีลำดับความเป็นมาดังนี้

๓.๑ ธนาคารอินโดสุเอช เป็นโจทก์ฟ้องต่อศาลแพ่ง ขอให้บังคับจำเลยทั้งห้า ได้แก่ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ที่ ๑ นายอภิชัย ศักดิ์ชลลธร ที่ ๒ นางกุลศิริ หรือ ภิกุลศิริ ศรีมาก ที่ ๓ นายพิเชษฐ สติธรวาล ที่ ๔ นางประภา วิริยประไพกิจ ที่ ๕ ให้ร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ซึ่งศาลแพ่งได้พิจารณาแล้ว และพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ ร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้จำเลยที่ ๕ ร่วมรับผิดชอบในต้นเงิน ๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๓.๕ ต่อปี ในต้นเงิน ๑๗,๔๖๘,๐๖๑.๖๕ บาท นับแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ และดอกเบี้ยในอัตราดังกล่าว

ในต้นเงิน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท นับแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปีในต้นเงิน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท นับแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๓ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงิน ๓,๔๗๑,๗๘๘.๓๕ บาท นับแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้โดยให้จำเลยที่ ๕ ร่วมรับผิดชอบในค่าทนายความเพียงจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ค่าขออื่นของโจทก์ นอกจากนี้ให้ยก

๓.๒ จำเลยที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๕ ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนจำเลยที่ ๕ โดยกำหนดค่าทนายความรวม ๕๐,๐๐๐ บาท ให้จำเลยที่ ๑ ที่ ๓ และที่ ๔ ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๕๐,๐๐๐ บาท แทนโจทก์ นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ปรากฏตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗

๓.๓ โจทก์ จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ฎีกา ศาลฎีกาโดยคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ได้พิพากษาแก้เป็นว่า ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้จำเลยที่ ๕ ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความรวม ๑๐๐,๐๐๐ บาท และให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ใช้ค่าทนายความชั้นฎีกา ๕๐,๐๐๐ บาทแทนโจทก์ นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ซึ่งศาลแพ่งได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวให้คู่ความฟังแล้วเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕

๔. การยึดทรัพย์ตามคำพิพากษาศาลฎีกา

๔.๑ ศาลแพ่งได้ออกหมายบังคับคดี เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๓๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ตามคำขอของโจทก์

๔.๒ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ผู้แทนโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดี ทำการยึดที่ดิน โฉนดเลขที่ ๑๔๕๖๖๘, ๑๔๕๖๖๕, ๑๗๔๑ และ ๑๕๒๐๗ ตำบลตลาดบางเขน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เลขที่ ๔๐๐/๔๐ - ๔๑ และเลขที่ ๘๑/๒ ซึ่งปลูกสร้างอยู่บนที่ดินดังกล่าวของผู้ถูกร้อง (จำเลยที่ ๔)

๕. วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๒ นางสุรีย์ สติรชวาล ภรรยาของผู้ถูกร้อง ยื่นคำร้องขัดทรัพย์และคำขอเฉลี่ยทรัพย์ที่ถูกยึดตามข้อ ๔.๒ ต่อศาลแพ่ง

๖. การชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕

๖.๑ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นางประภา วิริยประไพกิจ ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๕ ในคดีได้ชำระหนี้แก่โจทก์ไปจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท

๖.๒ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ บริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด จำเลยที่ ๑ ในคดีได้ชำระหนี้แก่โจทก์ไปจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๗. วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบทั้งเก้าครั้ง

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญ

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

“มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณีสืบตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณีสืบจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๒๕๑ ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระหนี้โดยทำนองซึ่งแต่ละคนจำต้องชำระหนี้สินเชิงไซร์ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สินเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ดี เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้คนใดคนหนึ่งสินเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคนจนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง”

“มาตรา ๖๘๐ อันว่าค้ำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ค้ำประกันผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้”

อนึ่ง สัญญาค้ำประกันนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกันเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่”

“มาตรา ๖๘๒ ท่านว่าบุคคลจะยอมเข้าเป็นผู้รับเงื่อนไข เป็นประกันของผู้ค้ำประกันอีกชั้นหนึ่ง ก็เป็นได้

ถ้าบุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้รายเดียวกันไซ้ ท่านว่า ผู้ค้ำประกันเหล่านั้น มีความรับผิดชอบอย่างถูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับค้ำประกันรวมกัน”

“มาตรา ๖๘๖ ถูกหนี้ผิดนัดลงเมื่อใด ท่านว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ แต่หนี้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๒๗๑ ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ถูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

“มาตรา ๒๘๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๕ ถ้าบุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยหรือถูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้ก่อนที่ได้เอาทรัพย์สิน เช่นว่านี้ออกขายทอดตลาด หรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น บุคคลนั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ปล่อยทรัพย์สินเช่นว่านั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้กล่าวอ้างนั้นนำส่งสำเนาคำร้องขอแก้โจทก์หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และจำเลยหรือถูกหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยลำดับ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำร้องขอเช่นว่านี้ ให้งดการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่พิพาทนั้นไว้ในระหว่างรอคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลตั้งที่บัญญัติไว้ต่อไป”

เมื่อได้ยื่นคำร้องขอต่อศาลแล้ว ให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นเหมือนอย่างคดีธรรมดา เว้นแต่

๑๑๑”

พิเคราะห์แล้ว จากข้อเท็จจริงที่ได้ความในเบื้องต้นตามข้อ ๓ ในชั้นแรกต้อง รับฟังว่า ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นวันที่ศาลแพ่งอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ให้คู่ความฟังนั้น ผู้ถูกร้องเป็นหนี้ตามคำพิพากษาต่อธนาคารอินโดสุเอซ โจทก์ ในคดีดังกล่าวในต้นเงิน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยและค่าฤชาธรรมเนียมอีกจำนวนหนึ่ง ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมคนหนึ่ง รายละเอียดปรากฏตามข้อ ๓.๓ ประกอบด้วย ข้อ ๓.๑ หนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้แน่นอน ไม่มีหนี้ใดจะแน่นอนยิ่งกว่าหนี้ตามคำพิพากษาอีกแล้ว ซึ่งโจทก์สามารถบังคับให้ชำระหนี้จากผู้ถูกร้องโดยสิ้นเชิงได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๑ และโจทก์ก็ได้ดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์ของผู้ถูกร้องแล้วเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ การที่ผู้ถูกร้องพยายามโน้มน้าวให้คัด้อยตามว่า หนี้ที่ผู้ร้องอ้างดังกล่าวยังเป็นหนี้ที่ไม่แน่นอน เป็นเพียงการค้ำประกันเงินกู้เท่านั้น โดยอ้างคำแนะนำในการยื่น

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของสำนักงาน ป.ป.ช. ข้อ ๑๕ ซึ่งระบุว่า กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้อ้างด้วยว่านายกล้านรงค์ จันทิก เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเคยให้ความเห็นไว้ในการบรรยายวิธีการปฏิบัติ การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตาม คำเชิญของเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี ๒๕๕๓ ตามเอกสารหมายเลข ๑ ว่าไม่ต้องแจ้ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้วินิจฉัยได้ตรวจสอบคำบรรยายของนายกล้านรงค์ จันทิก แล้วพบว่า การไม่ได้ เป็นไปอย่างที่ว่าฝ่ายผู้ถูกร้องอ้าง นายกล้านรงค์ จันทิก ได้บรรยายไว้เพียงว่า “... ค้ำประกัน สมมติว่า ท่านไปค้ำประกันไว้ ประกันหนี้สินไว้ ประกันเงินกู้ไว้กับบุคคลอื่น ถามว่าเงินที่ค้ำประกันเอามาใส่ในช่อง หนี้สินหรือเปล่า ตอบว่าไม่ต้องใส่ เพราะขณะนั้นท่านยังไม่เป็นหนี้ เพราะหนี้ของการค้ำประกันนั้น มันยังไม่เกิด มันจะเกิดต่อเมื่อกรณีที่ท่านถูกบังคับให้ชดใช้แทนลูกหนี้ หรือเป็นหนี้ร่วมกันไป ถ้า ประกันไว้เฉยๆ อย่างเช่นท่านเอาที่ดินไปจำนองค้ำประกันบุคคลอื่นไว้ ๑๐ ล้านบาท ตรงนั้นมันไม่ใช่ หนี้สิน ฉะนั้นก็ไม่ต้องกรอกในช่องหนี้สินนะครับ...” ปราบฎตามเอกสารหมายเลข ๑ ที่ผู้ถูกร้อง อ้างส่ง คำบรรยายของนายกล้านรงค์ จันทิก ดังกล่าวมีความหมายว่า เพียงแต่ทำสัญญาค้ำประกันไว้ เท่านั้นยังไม่ถือว่าเป็นหนี้สินที่จะต้องแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เนื่องจากยังไม่เป็น หนี้ที่ผู้ค้ำประกันจะพึงต้องรับผิดชอบ ทั้งเมื่อได้พิเคราะห์ถึงคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน ข้อ ๑๕ ตามเอกสารท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง ซึ่งมีข้อความว่า “กรณี การค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” เห็นว่า ทั้งคำบรรยายของนายกล้านรงค์ จันทิก และคำแนะนำข้อ ๑๕ ดังกล่าวล้วนสอดคล้องกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาตรา ๖๘๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๘๖ กล่าวโดยสรุป トラบใดที่ลูกหนี้ชั้นต้นยังไม่ตกเป็น ผู้ผิดนัด ผู้ค้ำประกันยังไม่ได้ชื่อว่าเป็นลูกหนี้ จึงยังไม่มีเหตุที่จะต้องแจ้งในฐานะลูกหนี้ แต่ที่เป็น ปัญหาสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญคดีนี้ ศาลยุติธรรมทั้งสามชั้นคือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และ ศาลฎีกาได้พิพากษายืนตามกันมาถึงจำนวนหนี้ที่ผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบ ถึงขั้นมีการยึดทรัพย์บังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความเบื้องต้น ข้อ ๔ แล้ว จะอ้างได้อย่างไรว่าเป็นเพียง “การค้ำประกัน” ที่ไม่ต้องแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เนื่องจากมูลหนี้ได้เปลี่ยนสถานะจากการค้ำประกันมาเป็นหนี้ที่มีฐานจากคำพิพากษาของศาลไปแล้ว ข้ออ้างของผู้ถูกร้องในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น จึงฟังว่าผู้ถูกร้องในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ ต้องแจ้งหนี้สินตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินรวมแล้วครั้ง โดยในการยื่นครั้งที่ ๑ ถึงครั้งที่ ๕ ไม่มีการระบุถึงหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความเบื้องต้นข้อ ๒ นั้นผู้ถูกร้องจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบตามคำร้องของผู้ร้องหรือไม่ ในข้อนี้ได้ความว่าศาลแพ่งได้พิพากษาคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาคดีเดียวกัน ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ และศาลแพ่งได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ให้คู่ความฟังเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ผู้แทนโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของผู้ถูกร้องเพื่อการบังคับคดีในคดีดังกล่าวเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๕ ซึ่งต่อมานางสุรีย์ สติรชวาล ภรรยาของผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องขจัดทรัพย์สินและคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินที่ถูกยึดดังกล่าว ดังปรากฏตามข้อเท็จจริงที่ได้ความเบื้องต้นในข้อ ๓.๓ ข้อ ๔.๒ และ ข้อ ๕ ตามลำดับ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รู้แล้วว่าตนตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาของศาลตั้งแต่วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นวันที่ศาลแพ่งพิพากษาแล้ว มิฉะนั้นแล้วผู้ถูกร้องจะใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแพ่งได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ถูกร้องย่อมต้องรู้ว่าตนตกเป็นลูกหนี้โดยเด็ดขาดตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ ฉะนั้นในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ซึ่งขณะนั้นหนี้ยังเต็มจำนวนตามคำพิพากษาอยู่ เพราะเป็นช่วงเวลาก่อนที่นางประภา วิริยประไพกิจ จำเลยที่ ๕ ชำระส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบ ผู้ถูกร้องย่อมมีหน้าที่ต้องแจ้งหนี้สินตามคำพิพากษาไปในการยื่นครั้งที่ ๑ ด้วย เพราะเป็นเวลากายหลังที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับแล้ว (รัฐธรรมนูญตราไว้ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐) ทั้งไม่มีเหตุที่ผู้ถูกร้องจะสับสนในยอดหนี้แต่ประการใด แต่ผู้ถูกร้องก็หาได้กระทำให้ไม่ จึงต้องถือว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ตั้งแต่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในครั้งที่ ๑ แล้ว แม้ภายหลังจากนั้นในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องครั้งที่ ๒ ถึงครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้แจ้งถึงหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่อย่างใด เพียงแต่ระบุเป็นเอกสารเพิ่มเติมในการยื่นครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕ โดยกล่าวถึงการที่ผู้ถูกร้องค้าประกันบริษัท นิวส์เน็ตเวอร์ค จำกัด ต่อธนาคารอินโดซูเอช จำกัด ในลักษณะคาดว่าหนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ทราบจำนวนหนี้ ไม่ทราบราคาประเมิน หลักทรัพย์ประกัน และเจ้าหนี้ยังไม่ได้แจ้งรายการหนี้ให้ทราบ โดยขอแจ้งไว้ในเบื้องต้นเท่านั้น แต่มิได้กล่าวถึงหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ แต่อย่างใด ซึ่งไม่อาจถือเป็นส่วนหนึ่งของบัญชีแสดง

รายการหนี้สินตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ แม้ในที่สุดจำเลยที่ ๑ ได้เจรจากับโจทก์และได้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวแก่โจทก์หมดสิ้น เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ก็เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นภายหลังการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งที่ ๕ ไม่อาจถือมาเป็นข้ออ้างเพื่อลบล้างการละเลยได้ ส่วนเหตุที่ผู้ถูกร้องไม่แจ้งถึงหนี้ดังกล่าว ผู้ถูกร้องอ้างต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าโจทก์ได้บังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นเป็นจำนวนเท่าใด และอยู่ระหว่างร้องขอตัดทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถแสดงมาในบัญชีได้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีในชั้นศาล ปราบฎตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ของผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นข้อที่บ่งชี้ชัดว่าเหตุที่ปกปิดไม่แจ้งหนี้สินดังกล่าวต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งเก้าครั้ง ก็เพื่อประโยชน์ในทางคดีที่ภรรยาของผู้ถูกร้องได้ร้องขอตัดทรัพย์ไว้ ข้ออ้างและข้อนำสืบของผู้ถูกร้องที่ว่าไม่จงใจปกปิดหนี้สินจำนวนดังกล่าว ไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานของผู้ร้องได้ ข้ออ้างอื่นของผู้ถูกร้อง นอกจากที่ได้พิจารณามาแล้วข้างต้นล้วนเป็นข้อที่ไม่มีผลถึงขนาดให้เปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยได้ จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาแล้ว จึงวินิจฉัยว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้องในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ จึงให้นายพิเชษฐ สติรชวาล พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองนับแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจพบการกระทำดังกล่าว และห้ามมิให้นายพิเชษฐ สติรชวาล ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ